



Gemeente Heerde



2023

Notitie voorkomen misbruik en oneigenlijk gebruik



→ www.heerde.nl

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Definities en afbakening M&O beleid	3
2.1	Definitie	3
2.2	Afbakening	4
3.	Doelstelling en uitgangspunten	4
3.1	Doelstelling M&O beleid.....	4
3.2	Uitgangspunten.....	5
3.3	Rollen en verantwoordelijkheden.....	5
4.	Beheersmaatregelen.....	5
4.1	Preventieve maatregelen.....	5
4.1.1	Regelgeving.....	5
4.1.2	Voorlichting	6
4.1.3	Controle in het proces	6
4.2	Repressieve maatregelen	6
4.2.1	Controle achteraf.....	6
4.2.2	Maatregelen (sanctie)	7
5.	Risicogebieden en intensiteit.....	7
	Matig M&O-beleid.....	7
	Licht M&O-beleid.....	7
5.1	Risicovolle processen	7
	Verstrekken uitkeringen en voorzieningen in het Sociaal Domein (streng)	7
	Verstrekken van subsidies (matig/streng)	8
	Vergunningverlening, leges, toezicht en handhaving (streng)	8
	Identiteitsbewijzen, reisdocumenten en rijbewijzen (streng).....	8
	Inkoop en aanbestedingen (matig).....	8
	Heffingen en belastinginkomsten (licht)	8
6.	Privacy, databeveiliging en ondermijning.....	8
6.1	Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	9
6.2	Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)	9
6.3	Ondermijning.....	9
7.	Verantwoording.....	9

1. Inleiding

Bestuurders en ambtenaren van de gemeente Heerde nemen dagelijks beslissingen die soms grote financiële gevolgen hebben. Inwoners, bedrijven of instellingen kunnen in de verleiding komen deze beslissingen ongeoorloofd en ongewenst te beïnvloeden. Als dit opzettelijk gebeurt wordt misbruik of oneigenlijk gebruik gemaakt van regelingen en/of overheidsgelden.

In de Financiële verordening gemeente Heerde is opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders zorgdraagt voor het beleid en interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van de gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Vanaf het verslagjaar 2023 legt het college een rechtmatigheidsverantwoording af. Deze rechtmatigheidsverantwoording omvat drie criteria:

- het voorwaarden criterium
- het begrotings criterium
- het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (M&O criterium)

Het M&O-beleid biedt een kader voor controle en sancties, benoemt welke risicogebieden er zijn en hoe M&O-beleid in de bedrijfsvoering kan worden vormgegeven door middel van het treffen van beheersmaatregelen. De uitwerking van het M&O-beleid vindt plaats in de specifieke regelingen, verordeningen en processen.

Terreinen waarop de gemeente risico loopt betreffen o.a. het verstrekken van uitkeringen, subsidies en het verlenen van vergunningen. De inzet van beheersmaatregelen (regelgeving, voorlichting, controle, sancties) bij deze risico's worden getypeerd variërend van licht, matig tot streng. De meeste regelingen zijn gebonden aan wettelijke eisen en minimumnormen voor het nemen van maatregelen ter bestrijding van misbruik. Vanuit het M&O-beleid is het mogelijk daar eventueel maatregelen aan toe te voegen.

2. Definities en afbakening M&O beleid

2.1 Definitie

De commissie BBV heeft in de Kadernota Rechtmatigheid de volgende definities van misbruik en oneigenlijk gebruik opgenomen.

Misbruik

Het opzettelijk niet, niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of -uitkeringen te verkrijgen of niet dan wel een te laag bedrag aan heffingen aan de overheid te betalen.

Het betreft hier een bewuste misleiding om onrechtmatig of onwettig voordeel te behalen. Niet elke misstap (fout) geldt als misbruik. Bij het maken van fouten is er meestal geen sprake van een opzettelijke handeling. Daarnaast is het begrip misleiding van betekenis in deze definitie. Misleiding heeft betrekking op het bewust verborgen houden van het misbruik.

Oneigenlijk gebruik

Het door het aangaan van rechtshandelingen, al dan niet gecombineerd met feitelijke handelingen, verkrijgen van overheidsbijdragen of het niet dan wel tot een te laag bedrag betalen van heffingen aan de overheid, in overeenstemming met de bewoordingen van de regelgeving maar in strijd met het doel en de strekking daarvan.

Als wet- en regelgeving oneigenlijk gebruik mogelijk maakt (de mazen van de wet) is het noodzakelijk dat wet- en regelgeving worden aangepast en/of duidelijker moet worden toegelicht.

2.2 Afbakening

De afbakening van het M&O beleid is extern gericht, namelijk op de inwoner, instelling of organisatie die via de gemeente gebruik maakt van overheidsregelingen. De begrippen misbruik, oneigenlijk gebruik en fraude liggen dicht bij elkaar. Echter, fraude heeft betrekking op raadsleden, collegeleden en ambtenaren. Het betreft hier personen binnen de organisatie (intern). Voor de beheersing van frauderisico's kennen we een separaat beleid en het gemeentelijke integriteitsbeleid.

Het M&O beleid ziet verder toe op de publiekrechtelijke taakuitoefening van de gemeente. Privaatrechtelijk handelen, zoals de aan- en verkoop en de aan- en verhuur van vastgoed en gronden en het oneigenlijk gebruik van gemeentelijke gronden, vormt geen onderdeel van dit beleid aangezien het geen gemeentelijke regelingen betreft.

De meeste regelingen zijn gebonden aan wettelijke eisen en minimumnormen voor het nemen van maatregelen ter bestrijding van fraude en misbruik. Vanuit M&O is het mogelijk om daar (eventueel) maatregelen aan toe te voegen.

De onderstaande verbonden partijen vallen buiten de scope van het M&O beleid omdat zij onafhankelijk van de gemeente Heerde een zelfstandige accountscontrole ondergaan. Van de accountsverklaring van de verbonden partijen ontvangt de gemeente Heerde een afschrift.

Verbonden partijen:

- Lucrato
- GGD Noord- en Oost Gelderland
- Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland
- Omgevingsdienst Noord-Veluwe
- Plus OV
- Cleantech Regio
- BVO H2O
- BNG
- Leisurelands
- Rova N.V.
- Stichting PrOo
- Vitens N.V.

3. Doelstelling en uitgangspunten

3.1 Doelstelling M&O beleid

Het M&O beleid heeft tot doel het voorkomen en bestrijden van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden. Daarmee bestaat het zowel uit preventief beleid als repressief beleid. Bij M&O beleid is het met name van belang om vast te stellen dat in de bedrijfsvoering effectieve maatregelen zijn getroffen om misbruik te voorkomen dan wel tijdig op te sporen, en daarnaast dat de wet- en regelgeving duidelijk en te handhaven is.

M&O beleid draagt bij aan transparante en consistente dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeente Heerde. Het draagt daarnaast ook bij aan een zorgvuldige aantoonbare afweging van

welke beheersmaatregelen noodzakelijk zijn en welke doeltreffend zijn, afgezet tegen de inspanning die het kost (kosten/baten beoordeling, voor zover dit kwantificeerbaar is).

3.2 Uitgangspunten

Aan het M&O beleid van de gemeente Heerde liggen de volgende uitgangspunten ten grondslag:

- De gemeente werkt vanuit een basishouding van vertrouwen in een juiste omgang met gemeentelijke regelingen door inwoners en instellingen/bedrijven.
- Maatregelen die worden getroffen ter bevordering van een juist gebruik van gemeentelijke regelingen zijn proportioneel. Dat wil zeggen dat zij in verhouding moeten staan tot de risico's die worden gelopen.
- Voorkomen is beter dan genezen. De inzet van beleid en maatregelen is primair gericht op preventie van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen.
- Beheersmaatregelen worden ingezet op basis van een analyse van de risico's en na afweging van de kosten en de baten.
- Na constatering van een overtreding wordt de rechtmatige situatie zo snel mogelijk hersteld en zo nodig bestraft (boete).

3.3 Rollen en verantwoordelijkheden

Het in deze nota geformuleerde beleid vormt een kapstok voor de opsomming en inkadering van bestaand beleid en bevat geen nieuwe regels. De rollen en verantwoordelijkheden zijn in lijn met de inrichtingsprincipes van onze organisatie. De manager van de afdeling waar de betreffende regelingen worden uitgevoerd is verantwoordelijk voor het treffen van passende M&O beheersmaatregelen voor zijn of haar specifieke risicogebied. Control heeft hierin een adviserende rol.

4. Beheersmaatregelen

Ter voorkoming van misbruik en oneigenlijke gebruik kan de gemeente verschillende soorten maatregelen nemen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in preventieve en repressieve maatregelen.

4.1 Preventieve maatregelen

Preventieve maatregelen zijn maatregelen die liggen vóór het moment van beschikken, betalen of ontvangen van een voorziening, vergunning of uitkering. Preventieve maatregelen betreffen regelgeving, voorlichting en controle in het proces. Zij zijn gericht op het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van regelingen. Preventieve maatregelen hebben de voorkeur boven repressieve maatregelen.

4.1.1 Regelgeving

Heldere en eenduidige regelgeving beperkt de ruimte voor misbruik en oneigenlijk gebruik. Onder regelgeving wordt verstaan: verordeningen, beleidsregels, nadere regels en richtlijnen van de gemeente zoals vastgelegd in processen en interne afspraken. Adequate en handhaafbare regelgeving is een belangrijke beheersmaatregel in het kader van M&O beleid en voldoet in dat verband aan de volgende eisen:

- eenvoud, inzichtelijkheid en begrijpelijkheid;
- er gelden eenduidige definities;

- het doel en de doelgroep van de regeling is nauwkeurig bepaald, alsmede de ((categorieën van) persoons)gegevens die noodzakelijk zijn om het doel te bereiken;
- rechten, plichten en voorwaarden zijn opgenomen;
- er zijn geen overbodige en/of met elkaar strijdige bepalingen;
- de afhankelijkheid van gegevens afkomstig van derden is zoveel mogelijk beperkt;
- mogelijke maatregelen of mogelijke sancties bij geconstateerd misbruik en oneigenlijk gebruik zijn in de regeling opgenomen;
- ingangsdata en overgangsregels zijn in de regeling opgenomen.

4.1.2 Voorlichting

Wet- en regelgeving brengen we door voorlichting onder de aandacht van belanghebbenden (inwoners, bedrijven en instellingen). We dienen informatie te verstrekken over het bestaan van een regeling, aard en doel van de regeling, de specifieke doelgroep, geldende voorwaarden en controle- en sanctiebeleid. Voorlichting draagt in preventieve zin bij aan het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van een regeling, zeker als we ook duidelijk communiceren over mogelijke sancties. Daarnaast werkt actieve voorlichting over het M&O beleid via de website van de gemeente stimulerend op de naleving van regelgeving.

4.1.3. Controle in het proces

Controle in de uitvoering is een middel om (de kans op) misbruik of oneigenlijk gebruik te signaleren. Mogelijke M&O gevallen nemen we al in een vroegtijdig stadium waar. Controle van gegevens voeren we uit tot aan het moment van betaling of beschikkingsverlening en geldt daarmee als preventieve maatregel.

Controle in het proces richt zich op de toetsing van de juistheid en volledigheid van gegevens die door derden zijn verstrekt. Wij gaan na of door de inwoners, bedrijven of instellingen aan de voorwaarden van bijvoorbeeld een subsidie of vergunning wordt voldaan. Door betrokkene(n) aangeleverde gegevens verifiëren we indien mogelijk. Uitgangspunt is dat voordat we uitbetalen, een andere medewerker controleert of deze werkzaamheden zichtbaar, volledig en juist zijn uitgevoerd (vier-ogen principe).

Controles kunnen variëren van integraal (totale controle), steekproefsgewijs tot incidenteel. Hierbij is van belang de aard en omvang van de doelgroep en hoe misbruikgevoelig een regeling is. De uitkomsten van de risicoanalyse vormen de grondslag voor de keuzes die gemaakt worden ten aanzien van de diepgang/intensiteit van de controle. Processen waarbij gevoeligheden spelen moeten voldoende maatregelen bevatten om de tijdigheid, juistheid, volledigheid en prestatielevering te toetsen van door belanghebbende(n) verstrekte gegevens.

4.2 Repressieve maatregelen

Repressieve maatregelen zijn maatregelen die we nemen na het moment van beschikken, betalen of ontvangen. Het gaat om controle achteraf waarbij we M&O kunnen vaststellen en waarbij we afweten of een sanctie nodig is.

4.2.1 Controle achteraf

Controle van gegevens achteraf voeren we uit na het uitkeren/innen van bedragen, dan wel nadat we de beschikking verlenen. Daarmee is het een repressieve maatregel. Controles achteraf kunnen we (evenals bij controles vooraf) integraal, steekproefsgewijs of incidenteel uitvoeren. Manieren om te controleren zijn: verzoeken om inlichtingen, inspecties, waarneming, bevestigingen, verbandscontroles, herberekeningen, cijferanalyses en het opnieuw uitvoeren van controles.

Kwaliteitscontroles in de 1^e lijn en audits (VIC) voeren we uit om te beoordelen of conform de interne procedures is gewerkt en of transacties getrouw en rechtmatig tot stand zijn gekomen. In de uitvoering van de Verbijzonderde Interne Controles (VIC) is expliciet aandacht voor M&O. De resultaten van de controle kunnen leiden tot aanpassing van het controlebeleid, de regelgeving of bijsturing in het proces.

4.2.2 Maatregelen (sanctie)

Maatregelen als sanctie leggen we op als reactie op een vaststelling van misbruik. Alleen misbruik is onrechtmatig en moet worden hersteld en/of beboet.

Maatregelen moeten voldoen aan de beginselen van behoorlijk bestuur. Dit houdt onder andere in dat maatregelen en sancties proportioneel zijn in relatie tot het vergrijp. Uitgangspunt is dat we het behaalde voordeel terugvorderen en we indien nodig een sanctie opleggen. Concreet leidt het tot terugvordering van te veel betaalde bedragen, naheffing van ten onrechte gederfde ontvangsten en intrekking van een ten onrechte verstrekte vergunning. In bepaalde gevallen ontbinden we een overeenkomst of trekken we een toekenning in als niet-financiële sancties. In geval van een fraude of diefstal wegen we af of we (eventueel) aangifte doen bij de politie.

5. Risicogebieden en intensiteit

M&O-beleid wordt toegepast bij regelingen waar een risico bestaat op misbruik en oneigenlijk gebruik. Afhankelijk van de misbruikgevoeligheid van een regeling wordt de intensiteit van de inzet van beheersmaatregelen bepaald.

Streng M&O-beleid

Ten opzichte van de reguliere AO/IC zijn specifieke en aanvullende (controle) maatregelen noodzakelijk om het risico van M&O te verminderen. Deze maatregelen strekken zich zowel uit tot de voorwaardenscheppende sfeer als het actieve toezicht daarop (controle, handhaving). Het opnemen van een controle- en sanctiebeleid in die regelgeving voldoet aan de norm streng M&O-beleid. Terugvordering of intrekking van gelden is daar een goed voorbeeld van.

Matig M&O-beleid

Waakzaamheid is aan te raden en wel in de vorm van (extra) kritische beoordeling van de onderbouwing van informatie. Maatregelen in de voorwaardenscheppende sfeer zijn aan te bevelen. Hierbij valt te denken aan heldere en eenduidige regelgeving en actieve voorlichting. Daarnaast zijn maatregelen te nemen in de sfeer van (extra) kritische beoordeling van en onderzoek naar de onderbouwing en herkomst van informatie (bv. verscherpte controles).

Licht M&O-beleid

In het geval dat de reguliere AO/IC toereikend is, zijn geen aanvullende maatregelen noodzakelijk (te denken valt aan een adequate functiescheiding). Uiteraard moet er wel aandacht zijn voor heldere en eenduidige regelgeving en actieve voorlichting.

5.1 Risicovolle processen

De gemeente Heerde heeft een inventarisatie gemaakt van alle M&O risico's per (primaire) proces met bijbehorende beheersmaatregelen. Deze zijn opgenomen in de bijlage. Hieronder worden de meest risicovolle processen toegelicht en aangegeven welk M&O beleid wordt toegepast.

Verstrekken uitkeringen en voorzieningen in het Sociaal Domein (streng)

Inkomensoverdrachten vinden plaats in het kader van Participatie (Participatiewet, bijzondere bijstand, minima-regelingen en schulddienstverlening). Het betreft openeinderegelingen waarbij een cliënt die aan de voorwaarden voldoet de gevraagde uitkering of dienstverlening verkrijgt. Het risico van een onbetrouwbare gegevensverstrekking is groot vanwege de sterke persoonlijke belangen van iemand bij de uitkering of de dienstverlening. Dit, terwijl de gegevensverstrekking bepalend is voor het vaststellen van het recht op en de hoogte en duur van de inkomenscompensatie.

Individuele voorzieningen worden verstrekt in het kader van de Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet. Ook hier geldt dat sprake is van openeinderegelingen en wordt het risico onderkend van onbetrouwbare gegevensverstrekking die bepalend zijn voor het toekennen van de gevraagde voorziening. Vanuit M&O gezien is er sprake van een hoog risico. Dit laat onverlet dat we werken vanuit de gedachte dat de cliënt centraal staat en we in dat verband ook steeds het gesprek en het overleg met mensen voeren. Dit overleg komt een adequate dienstverlening ten goede en is een aanvullende waarborg dat de juiste gegevens op tafel komen.

Verstrekken van subsidies (matig/streng)

Bij het verstrekken van subsidies is de gemeente grotendeels afhankelijk van de betrouwbaarheid van de door instellingen verstrekte gegevens. Gezien het aanmerkelijke financiële belang dat veelal met subsidieverlening is gemoeid, wordt een gematigd tot streng M&O-beleid gevoerd. Dit is mede afhankelijk van de hoogte van de subsidie.

Vergunningverlening, leges, toezicht en handhaving (streng)

Het proces van vergunningverlening en handhaving is M&O-gevoelig. De financiële consequenties zijn uitgezonderd de leges voor bouwvergunningen in het algemeen minder groot. Aan de andere kant zijn vergunningverlening en handhaving wezenlijke taken van de overheid waarbij ook grote publieke belangen spelen met mogelijk (indirect)financiële gevolgen. Een voorbeeld daarvan is een schadeclaim ten gevolge van een onterecht afgegeven vergunning.

Identiteitsbewijzen, reisdocumenten en rijbewijzen (streng)

Hierbij is het risico van onjuiste gegevens verstrekking erg groot vanwege het persoonlijk belang en het feit dat de betrouwbaarheid van de gegevens de uitslag van het proces bepaalt. Gezien de persoonlijke en financiële belangen van derden is een streng M&O-beleid aan te bevelen.

Inkoop en aanbestedingen (matig)

Met inkoop en aanbesteding kan een aanmerkelijk financieel belang gemoeid zijn. Wet- en regelgeving en ook het inkoopbeleid bevatten echter al de nodige waarborgen op het gebied van M&O. Interne budget- en functiescheidingen zijn van toepassing. Aanvullende M&O-maatregelen kunnen zich beperken tot enkele extra controles van aangeleverde gegevens.

Heffingen en belastinginkomsten (licht)

De belangrijkste belastingen die de gemeente heft zijn OZB, afvalstoffen-en rioolheffing. De gemeente heft belastingen op basis van objectieve gegevens die bijvoorbeeld via bevolkingsregister, kadaster en taxateurs worden aangereikt. Daarnaast is de interne controle op belastinginkomsten goed te organiseren, waarbij het aanbrengen van voldoende functiescheidingen van belang is.

6. Privacy, databeveiliging en ondermijning

Misbruik en oneigenlijk gebruik heeft niet alleen betrekking op misbruik van middelen. Het kan ook gaan om misbruik van data. Dit kan inbreuk op privacy betreffen met identiteitsfraude als meest vergaande vorm. Het kan ook gaan om het lekken van vertrouwelijke informatie of persoonsgegevens.

6.1 Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Om gegevens van de inwoners binnen Europa beter te beschermen, is vanaf 25 mei 2018 de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) van kracht geworden. Voor de uitvoering van gemeentelijke taken is informatie-uitwisseling noodzakelijk. De AVG legt vast onder welke voorwaarden de gemeente persoonsgegevens mag verzamelen en bewaren. Voorbeelden van persoonsgegevens zijn: naam, adres, geboortedatum, BSN, medische informatie en geloofsovertuiging. We moeten als gemeente een register bijhouden met een beschrijving van alle processen en de persoonsgegevens die daarin verwerkt worden. Afspraken met andere organisaties leggen we vast in een Verwerkersovereenkomst.

6.2 Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO)

Per 1 januari 2020 is voor gemeente de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht geworden. De BIO is een set van maatregelen geordend van beleid, processen en procedures tot technische maatregelen die met elkaar zorgen voor een goede beveiliging van de informatie.

Bij informatiebeveiliging gaat het om drie aspecten van informatie:

- Beschikbaarheid (is de informatie op de benodigde tijdstippen beschikbaar)
- Integriteit (is de informatie juist en actueel)
- Vertrouwelijkheid (is de informatie alleen toegankelijk voor wie er bij moeten)

Het normenkader (de BIO) is gebaseerd op internationale richtlijnen voor informatiebeveiliging. Door het hanteren van deze internationale richtlijnen is het voor alle externe partijen duidelijk waar de gemeente aan wil voldoen. Het is hierdoor ook duidelijk wat de gemeente verwacht van externe partijen waar zij zaken mee doet.

Jaarlijks wordt een zelfevaluatie uitgevoerd naar het voldoen aan alle BIO-normen conform de ENSIA-methodiek. Eenduidige Normatief Single Information Audit, landelijk vastgesteld door het Rijk en verplicht voor alle gemeenten. Het verslag van deze zelfevaluatie wordt door het college vastgesteld en ter verantwoording aan de raad gestuurd.

6.3 Ondernijning

Een bijzondere vorm van misbruik is "ondernijnde criminaliteit". Een exacte definitie daarvan is moeilijk in één zin samen te vatten. Grofweg betekent het de vermenging van de onderwereld en de bovenwereld, de sluipende bedreiging van de integriteit van het openbaar bestuur, overheidsambtenaren en bedrijfsleven, bedreigde bestuurders en ambtenaren, afpersingspraktijken, de innesteling van criminele elementen in buurten en woonwijken.

De Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob) is een belangrijk instrument om ondernijning effectief tegen te gaan. De Wet Bibob geeft gemeenten de mogelijkheid zich te beschermen tegen het risico dat zij ongewild criminele activiteiten faciliteren. Met behulp van de Wet Bibob kunnen gemeenten onderzoeken of de persoon "met wie zij zaken doet" betrouwbaar en integer is. De Wet Bibob wordt toegepast op de horeca-, prostitutie-, speelautomatenbranche, omgevingsvergunningen bouwactiviteiten en milieu, aanbestedingen overheidsopdrachten en vastgoedtransacties.

7. Verantwoording

In de Financiële verordening is opgenomen dat het college zorg draagt voor een toereikend M&O-beleid en voor de jaarlijkse interne toetsing op misbruik en oneigenlijk gebruik van de gemeentelijke

regelingen. Dit wordt gedaan aan de hand van verrichte verbijzonderde interne controles op het naleven van het M&O-beleid.

Wanneer er iets wijzigt in werkprocessen of wanneer er sprake is van nieuwe processen dan wordt meteen nagegaan wat dit moet betekenen voor de interne beheersing.

In het kader van de verantwoording worden in ieder geval de volgende stappen ondernomen:

- In de begroting wordt in de paragraaf Bedrijfsvoering informatie opgenomen over het M&O-beleid;
- In de jaarrekening wordt verantwoordingsinformatie over het M&O-beleid opgenomen: de geconstateerde ongecorrigeerde fouten in de rechtmatigheidsverantwoording en een toelichting in de paragraaf Bedrijfsvoering;
- Bij het verrichten van interne controles en verbijzonderde interne controles wordt aandacht besteed aan het M&O risico's en worden de genomen beheersmaatregelen getoetst;
- Bij het opstellen van procesbeschrijvingen, in het kader van de administratieve organisatie, wordt rekening gehouden met M&O gevoelige aspecten.